

Jan Fridegård träffade jag då och då i mitten av 30-talet på Kungstensgat.
54 II ö.g. Det var 2 rum och kök. Där hade författarinnan Elisabeth Högström-Löfberg skolhushåll för sina fem barn. Dörren var alltid öppen, så man kunde komma och gå. Det var väl knappast någon av 30-talsförfattarna som inte kom dit — kända och många som var och förblev okända. Det har intill leda ältats om Klara, Cosmopolite, Pilen. För många betydde Kungstensgat 54 mer. Orsaken var ~~att~~ Elisabeth själv. Och att man kände att där hade man ett hem.

Det gäller i högsta grad Jan Fridegård. Han hade tre fasta punkter: Ajebys antikvariat där han helst höll till vid ockulta hyllan — Hurtigs conditori där ~~han träffade~~ Gudrun hans blivande fru var servitris — Elisabeth som han kunde anförtro sej åt och få lugnande besked av t.ex. när han oroades av att Gudrun börjat känna sej illamående på mornarna.

Jan satt ofta tyst och iakttagande med sina lysande, vänliga ögon. Plötsligt kunde en aggression brista fram. Med lågmäld hätsk röst öste han ut sin bitterhet över det jävla tjyvsamhället. Det var inte bara för att han själv kommit i kläm bl.a. genom orättvis förföljelse av ^{en} barnavårdsnämnd. Han tänkte på de fattiga och förtrampade människor som han skildrat med så oändlig ömsinnet. Han hade ett tillsynes outtömligt arkiv med ljusbilder ur deras liv. Det skar sej ständigt mellan hans kärlek till dem och det sätt på vilket de blev behandlade av de makthavande.

Av Elisabeth fick jag låna hennes dedicerade expl. av "Jag Lars ^{hård}". Jag blev plötsligt och häftigt engagerad ~~in~~ den, läste den medan jag gick hemåt på Upplandsgatan, minns att jag gick i en telefonkiosk på Odenplan för att få läsa i fred, tydligen så otålig att jag inte kunde vänta tills jag kom hem. Omedelbart skrev jag ner en artikel och åkte med den till Stockholmstidningen. Jag rekommenderade boken särskilt till kristna läsare och menade att den innehöll mer av livets sanning och verklighet än hela vagnslaster traditionell from berättelselitteratur. På något sätt uppfattade jag den andligt-religiöst — en livssyn som glimtvis fanns redan här och som sedan alltmer kom att genomlysa Jan Fridegårds böcker. I de recensioner som kom samtidigt blev den genomgående helt nergjord: "en talang som kastats på gödselhögen", "det fanns ~~in~~ inga förmildrande omständigheter för den", "en komplett värdelös bok", "det vidrigaste som på senaste åren sett dagen i vårt land" förlaget borde ha "varnat omisstänksamma köpare" etc. Kanske hade jag för en stund fått låna Fridegårds egna ögon, annars hade jag nog varit lika blind som de andra. Tycker att han är en svensk Maxim Gorkij och är övertygad om att han kommer att ha en ständigt växande krets av läsare.

Anders Frostenson

Jan Fridegård träffade jag då och då i mitten av 30-talet på Kungstensgat.
54 II ö.g. Det var 2 rum och kök. Där hade författarinnan Elisabeth Högström-Löfberg skolhushåll för sina fem barn. Dörren var alltid öppen, så man kunde komma och gå. Det var väl knappast & någon av 30-talsförfattarna som inte kom dit - kända och många som var och förblev okända. Det har intill leda ältats om Klara, Cosmopolite, Pilen. För många betydde Kungstensgat 54 mer. Orsaken var ~~att~~ Elisabeth själv. Och att man kände att där hade man ett hem.

Det gäller i högsta grad Jan Fridegård. Han hade tre fasta punkter: Ajebys antikvariat där han helst höll till vid ockulta hyllan -- Hurtigs conditori där ~~han träffade~~ Gudrun hans blivande fru var servitris -- Elisabeth som han kunde anförtro sej åt och få lugnande besked av t.ex. när han oroades av att Gudrun börjat känna sej illamående på mornarna.

Jan satt ofta tyst och iakttagande med sina lysande, vänliga ögon. Plötsligt kunde en aggression brista fram. Med lågmäld hätsk röst öste han ut sin bitterhet över det jävla tjyvsamhället. Det var inte bara för att han själv kommit i kläm bl.a. genom orätvis förföljelse av ^{en} barnavårdsnämnd. Han tänkte på de fattiga och förtrampade människor som han skildrat med så oändlig ömsinhet. Han hade ett tillsynes outtömligt arkiv med ljusbilder ur deras liv. Det skar sej ständigt mellan hans kärlek till dem och det sätt på vilket de blev behandlade av de makthavande.

Av Elisabeth fick jag låna hennes dedicerade expl. av "Jag Lars ^{hård}". Jag blev plötsligt och häftigt engagerad ~~in~~ den, läste den medan jag gick hemåt på Upplandsgatan, minns att jag gick i en telefonkiosk på Odenplan för att få läsa i fred, tydligen så otålig att jag inte kunde vänta tills jag kom hem. Omedelbart skrev jag ner en artikel och åkte med den till Stockholmstidningen. Jag rekommenderade boken särskilt till kristna läsare och menade att den innehöll mer av livets sanning och verklighet än hela vagnslaster traditionell from berättelselitteratur. På något sätt uppfattade jag den andligt-religiöst -- en livssyn som glimtvis fanns redan här och som sedan alltmer kom att genomlysa Jan Fridegårds böcker. I de recensioner som kom samtidigt blev den genomgående helt nergjord: "en talang som kastats på gödselhögen", "det fanns ~~in~~ inga förmildrande omständigheter för den", "en komplett värdelös bok", "det vidrigaste som på senaste åren sett dagen i vårt land" förlaget borde ha "varnat omisstänksamma köpare" etc. Kanske hade jag för en stund fått låna Fridegårds egna ögon, annars hade jag nog varit lika blind som de andra. Tycker att han är en svensk Maxim Gorkij och är övertygad om att han kommer att ha en ständigt växande krets av läsare.

Anders Frostenson